

**Bij het afscheid van Piet Al als abt van de abdij Berne-Heeswijk
2 februari 2007**

In de periode dat jij abt bent geweest hebt je zeker ervaren dat leiding geven dienst aan de gemeenschap inhoudt. Soms ook een moeilijke dienst aan de gemeenschap. In deze dienst aan de gemeenschap onderken ik verschillende lagen.

- **Een gemeenschap is allereerst een gemeenschap van personen die verschillend zijn. De aandacht voor de persoonsontwikkeling in al zijn dimensies is een belangrijke bijdrage aan de gemeenschap.**
- **De verscheidenheid van de personen is de rijkdom van de gemeenschap. De aanvaarding van de ander in zijn andersheid is een geestelijke weg waarin uiteindelijk geleerd wordt in de juiste verhouding te staan ten aanzien de Totaal Andere, God. Leiding hieraan geven is wezenlijk maar ook uiterst moeilijk.**
- **De gemeenschap is een antwoord van mensen die zich geraakt weten door Gods uitnodiging zich in dienst te stellen van het komen van het Koninkrijk van God in onze wereld. Hoe kan dit antwoord zich verhouden met de ontwikkelingen in kerk en samenleving. Dat blijft altijd een indringende vraag, ook in relatie met de vitaliteit van de gemeenschap.**
- **Gods uitnodiging aan mensen is in de kern voor iedereen hetzelfde, hoewel de vormgeving hiervan voor iedereen anders is. Roeping krijgt een veelkleurig antwoord. Hierin ligt voor mij de bron voor de verschillende vormen van betrokkenheid en participatie. Hier liggen de wortels van de lekenbewegingen in de verschillende vormgevingen van hun participatie. Dit lijkt me van belang omdat hiermee de eigenheid van ieder en van iedere vorm wordt geaccentueerd, de draagkracht van de afzonderlijke groepen wordt versterkt en de brede gemeenschap in verscheidenheid wordt opgebouwd. Natuurlijk is dit ook een versterking van de vitaliteit van de abdij omdat de abdij als een vitale plek voor mensen daarmee gestalte krijgt.**
- **Dienst aan de gemeenschap zie ik ook als dienst aan kerk en samenleving, met name aan hen die daarbinnen in nood zijn. Hierin zijn ook verschillende dimensies te onderkennen.**
- **Een grote nood is de behoefte van mensen ruimte en erkenning te vinden voor hun religieusiteit op een wijze dat deze religieusiteit zich kan ontwikkelen en vorm kan krijgen die recht doet aan de persoonlijke weg van mensen. Het is van belang dat God voor mensen een levensnabije werkelijkheid is of kan worden in een samenleving die hiervoor bijna geen vormen heeft en in een kerk die zich steeds meer terugtrekt binnen de grenzen van het instituut, de leer en de regelgeving; een kerk ook die zelf op zoek is naar haar plaats en haar identiteit in onze samenleving. De ervaring in de geschiedenis leert dat God in de God-menselijke betrekking grenzen overschrijdt en direct inbreekt in het leven van mensen. Studie en reflectie met betrekking tot spiritueleit en mystiek is daarbij van belang. De praktijk van geestelijke begeleiding, centra van spiritualiteit, lectio divina, geloofsgesprekken, bibliodrama kan een nieuw thuis scheppen voor hen die zoekende zijn.**

- Een grote nood is de ongelijkwaardigheid van mensen die in alle opzichten nationaal en internationaal aan de orde is. Natuurlijk is het van belang de ernst hiervan onder ogen te zien, maar ook te beseffen wat onze maat is en welke mogelijkheden er liggen in het internationale netwerk van de orde, van de religieuzen en van de kerken. Tegelijkertijd is het van belang een persoonlijk proces van omvorming ruimte te geven waarin zusterschap, broederschap, gelijkwaardigheid, respect en eerbied voor de ander, voor de Ander, worden ingeoeffend. De gelijkwaardigheid van mannen en vrouwen, van zusters en broeders in de kerk is een belangrijke opdracht. Daarvoor hebben we plaatsen nodig waar deze gelijkwaardigheid wordt ingeoeffend en vorm krijgt. In de kern is je wapenspreuk “Dat allen een zijn” niet alleen een uitnodiging aan de Oosterse en Westerse Kerk. Het is ook een uitnodiging aan de gemeenschap, aan het volk van God een te zijn in verscheidenheid.

De werkelijkheid van God aan de orde stellen met ons leven en in dialoog met de samenleving zie ik als een van de grootste uitdagingen, waarbij bescheidenheid, authenticiteit en geloofwaardigheid wezensnoodzakelijk zijn. Als voorzitter van de Konferentie Nederlandse Religieuzen zie ik dit als wezenlijk horen bij het religieuze leven. Hierin is de inzet voor mensen in nood diep geworteld. Ik beleef dit als heel concreet, juist nu het religieuze leven wordt geconfronteerd met institutionele grenzen en beperkingen.

Religieus leiderschap betekent in mijn ogen mensen en gemeenschappen te begeleiden in hun levensgang waarin het visioen van Gods koninkrijk een uitnodigende kracht en orientatie is en waarin dit visioen tegelijkertijd –natuurlijk altijd op een beperkte manier- ook handen en voeten krijgt binnen de omstandigheden van kerk en samenleving. Religieus leiderschap betekent voor mij ook het aan te durven als gemeenschap te luisteren naar de ontwikkelingen waarin steeds meer mensen bereid zijn zich vanuit hun religieuze bewogenheid als leken, als participanten met een spirituele traditie te verbinden. Het zou wel eens de kracht van een religieuze gemeenschap, van een abdij kunnen zijn juist hiervoor ruimte te scheppen. Misschien is het wel een bedding naar de toekomst omdat hierin een spirituele traditie als een belangrijke waarde wordt verder gedragen, waarbinnen traditionele en nieuwe vormen van leven zich kunnen ontwikkelen.

Dat toekomstvisioen wens ik je graag toe nu je afscheid neemt opdat je inzet op eigen wijze en op eigen tijd, de juiste tijd, vrucht mag dragen.

Tjeu Timmermans O.Carm.
Voorzitter KNR